

Na osnovu člana 18 stav 8 Zakona o slobodnim zonama („Službeni list CG”, broj 12/26), Ministarstvo ekonomskog razvoja donijelo je

Pravilnik o bližim tehničkim uslovima i standardima za sprovođenje mjera carinskog nadzora u slobodnoj zoni

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 116/2026 od 5.8.2026. godine, a stupio je na snagu 13.8.2026.

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži tehnički uslovi i standardi za sprovođenje mjera carinskog nadzora u slobodnoj zoni.

Član 2

(1) Operator slobodne zone treba da obezbijedi tehničke uslove koji omogućavaju nesmetano, efikasno i kontinuirano sprovođenje carinskog nadzora.

(2) Tehnički uslovi iz stava 1 ovog člana obuhvataju:

1) prostor za smještaj carinskih službenika u objektima odgovarajuće površine i opremljenosti, sa obezbijeđenom komunikacionom infrastrukturom;

2) prostor za smještaj tehničke i informatičke opreme;

3) prostor za skladištenje privremeno zadržane ili oduzete robe;

4) prostor ili opremu za vaganje teretnih vozila;

5) prostor za pregled robe;

6) jasno definisane i kontrolisane ulazno-izlazne tačke za robu i lica;

7) unutrašnju i spoljašnju saobraćajnu infrastrukturu za nesmetan protok robe i vozila;

8) fizičko obezbjeđenje spoljne granice slobodne zone, uključujući ogradu i kontrolisane pristupne tačke;

9) parking prostor za službena vozila;

10) informaciono-komunikacionu infrastrukturu koja omogućava elektronsku razmjenu, obradu, evidentiranje i čuvanje podataka i dokumentacije potrebne za sprovođenje carinskog nadzora;

11) stabilno napajanje električnom energijom, uključujući rezervni izvor napajanja;

12) sistem zaštite od požara u skladu sa zakonom.

(3) U slobodnim zonama koje se nalaze u lukama operator treba da obezbijedi prostor za smještaj i vezivanje plovniha jedinica koje se koriste za potrebe carinskog nadzora.

Član 3

(1) Radi sprovođenja carinskog nadzora operator treba da uspostavi i održava mjere fizičke i tehničke zaštite prostora, robe i informacionih sistema.

(2) Korisnici slobodne zone i druga lica koja obavljaju djelatnost u slobodnoj zoni treba da primjenjuju mjere iz stava 1 ovog člana, u skladu sa zakonom.

(3) Mjere fizičke i tehničke zaštite prostora obuhvataju:

1) sistem video-nadzora;

2) kontrolu pristupa;

3) organizacione mjere bezbjednosti.

Član 4

(1) Operator slobodne zone treba da uspostavi sistem video-nadzora koji omogućava sprovođenje carinskog nadzora na području slobodne zone.

(2) Sistem video-nadzora treba da obezbijedi:

1) kontinuirano snimanje 24 časa dnevno;

2) kvalitet snimka koji omogućava jasnu identifikaciju lica, vozila i događaja;

3) mogućnost nadzora u uslovima smanjene vidljivosti;

4) rezervno napajanje radi kontinuiteta rada sistema;

5) čuvanje snimljenog materijala najmanje 45 dana;

6) zaštitu integriteta i dostupnosti snimljenih podataka;

- 7) kontrolu pristupa sistemu zasnovanu na autentikaciji i autorizaciji korisnika;
- 8) zaštitu sistema od neovlašćenog pristupa, izmjene, brisanja ili zloupotrebe podataka.
- (3) Carinskom organu treba da bude omogućen neposredan i kontinuiran pristup sistemu video-nadzora u realnom vremenu, u obimu potrebnom za sprovođenje carinskog nadzora.
- (4) Operator treba da obezbijedi funkcionisanje i održavanje sistema video-nadzora.
- (5) U slučaju tehničkog kvara ili prekida rada sistema operator treba da bez odlaganja preduzme mjere za otklanjanje nepravilnosti i o tome obavijesti carinski organ.

Član 5

- (1) Operator, korisnici i druga lica koja obavljaju djelatnost u slobodnoj zoni treba da obezbijede kontrolu pristupa prostoru, robi i informacionim sistemima u skladu sa svojim nadležnostima i pravilima poslovanja operatora.
- (2) Organizacione mjere bezbjednosti obuhvataju:
 - 1) imenovanje odgovornog lica za bezbjednost kod operatora;
 - 2) donošenje internog akta kojim se uređuju bezbjednosne procedure;
 - 3) organizovanje obuka zaposlenih u oblasti bezbjednosti i carinskog nadzora;
 - 4) uspostavljanje sistema fizičke zaštite prostora i kontrole pristupa robi i informacionim sistemima;
 - 5) uspostavljanje mjera za sprječavanje neovlašćenog pristupa robi i podacima;
 - 6) uspostavljanje sistema interne kontrole radi praćenja primjene bezbjednosnih procedura;
 - 7) obezbjeđivanje mjera provjere pristupa lica robi, prostorima i informacionim sistemima, u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje bezbjednost i zaštita podataka;
 - 8) uspostavljanje sistema za prijavu i evidentiranje bezbjednosnih incidenata;
 - 9) izradu i primjenu planova postupanja u vanrednim situacijama.
- (3) Organizacione mjere bezbjednosti sprovode se na način koji obezbjeđuje kontinuitet, njihovog sprovođenja.

Član 6

- (1) Standardne operativne procedure predstavljaju jedan od tehničkih standarda za sprovođenje mjera carinskog nadzora u slobodnoj zoni i obuhvataju skup pisanih pravila, tokova postupanja, kontrolnih lista i evidencija kojima se obezbjeđuje sprovođenje mjera carinskog nadzora u slobodnoj zoni u skladu sa zakonom.
- (2) Operator slobodne zone treba da donese, primjenjuje, održava i redovno ažurira standardne operativne procedure za sprovođenje mjera carinskog nadzora u slobodnoj zoni.
- (3) Standardne operativne procedure izrađuju se u pisanom i elektronskom obliku i treba da budu dostupne carinskom organu, korisnicima slobodne zone i drugim licima na koja se odnose, u obimu potrebnom za njihovu primjenu.
- (4) Operator treba da obezbijedi da se postupanje sa robom, kretanje lica i vozila, korišćenje informacionih sistema, postupanje u vanrednim situacijama i vođenje evidencija vrši u skladu sa standardnim operativnim procedurama.

Član 7

- (1) Standardne operativne procedure sadrže:
 - 1) opis organizacione strukture, odgovornih lica i kontakt tačaka za sprovođenje mjera carinskog nadzora;
 - 2) klasifikaciju robe i procjenu nivoa rizika;
 - 3) postupak najave robe prije dolaska u slobodnu zonu, odnosno prije njenog iznošenja iz slobodne zone;
 - 4) postupak provjere sprovođenja carinskih formalnosti;
 - 5) postupak prijema, otpreme, premještaja i skladištenja robe;
 - 6) pravila segregacije, označavanja i rukovanja robom;
 - 7) postupke za robu koja podliježe posebnim režimima, ograničenjima ili pojačanoj kontroli;
 - 8) mjere kontrole pristupa i sigurnosne mjere u operativnom postupanju;
 - 9) plan postupanja u vanrednim situacijama;
 - 10) način vođenja evidencija, kontrolnih lista i izvještavanja;
 - 11) način interne kontrole primjene standardnih operativnih procedura;
 - 12) program obuke lica koja učestvuju u primjeni standardnih operativnih procedura.

Član 8

- (1) Standardne operativne procedure treba da sadrže pravila za klasifikaciju robe i procjenu rizika, na osnovu podataka o vrsti robe, tarifnoj oznaci, količini, pakovanju, porijeklu, pošiljaocu, primaocu, prevoznom sredstvu, dokumentaciji i drugim okolnostima od značaja za sprovođenje carinskog nadzora.
- (2) Za robu koja po svojoj prirodi, namjeni, porijeklu, režimu prometa ili pratećoj dokumentaciji može predstavljati povećani rizik, standardne operativne procedure treba da predvide i pojačane mjere kontrole, uključujući dodatnu provjeru dokumentacije, kontrolu identiteta robe, provjeru lokacije skladištenja, ograničenje pristupa i obavješćavanje carinskog organa.
- (3) Procjena rizika iz st. 1 i 2 ovog člana vrši se na način koji omogućava razlikovanje najmanje niskog, srednjeg i

visokog nivoa rizika i određivanje mjera postupanja za svaki nivo rizika.

Član 9

(1) Standardne operativne procedure treba da sadrže postupak najave robe prije njenog dolaska u slobodnu zonu, odnosno prije njenog iznošenja iz slobodne zone, uključujući podatke o robi, prevoznom sredstvu, korisniku slobodne zone, očekivanom vremenu dolaska ili otpreme i podatke od značaja za procjenu rizika.

(2) Standardne operativne procedure treba da sadrže način provjere da su prije ulaska, izlaska, utovara, istovara, pretovara, skladištenja ili otpreme robe sprovedene propisane carinske formalnosti i da je postupljeno po nalogima carinskog organa.

(3) Ako carinski organ, na osnovu analize rizika, naloži zabranu ili odlaganje ulaska, utovara, istovara, pretovara, skladištenja ili otpreme robe, operator je treba da obezbijedi postupanje u skladu sa tim nalogom.

Član 10

(1) Standardne operativne procedure treba da sadrže postupak prijema robe, koji obuhvata provjeru prateće dokumentacije, identifikacionih oznaka, plombi, količine, pakovanja, stanja robe i lokacije na koju se roba upućuje.

(2) Svaka pošiljka treba da bude evidentirana u jedinstvenom elektronskom sistemu upravljanja robom odmah po prijemu, odnosno prije otpreme ili premještaja, u skladu sa ovim pravilnikom.

(3) Standardne operativne procedure treba da sadrže pravila skladištenja i segregacije robe, naročito kada se radi o robi čije zajedničko skladištenje može izazvati bezbjednosni, zdravstveni, ekološki, carinski ili drugi rizik.

(4) Roba koja zahtijeva poseban režim skladištenja, odvojeno čuvanje ili ograničen pristup skladišti se na označenim lokacijama i pod uslovima koji omogućavaju njenu identifikaciju, kontrolu i sljedivost.

Član 11

(1) Standardne operativne procedure treba da sadrže pravila za manipulaciju i rukovanje robom, uključujući uslove za utovar, istovar, pretovar, premještaj, prepakivanje, označavanje, kontrolu pristupa i dokumentovanje izvršene radnje.

(2) Manipulacija robom koja podliježe posebnim propisima ili pojačanoj kontroli može se vršiti samo pod uslovima predviđenim tim propisima, uz obezbjeđenje sljedivosti radnje i postupanje po nalogima nadležnih organa.

(3) Operator treba da standardnim operativnim procedurama utvrdi način postupanja sa robom za koju je potrebno obezbijediti dodatne bezbjednosne, carinske, tehničke ili dokumentacione provjere.

Član 12

(1) Standardne operativne procedure treba da sadrže plan postupanja u slučaju incidenta, tehničkog kvara, neovlašćenog pristupa, nestanka robe, oštećenja plombe, požara, izlivanja, zagađenja, prekida rada sistema ili druge vanredne situacije koja može uticati na sprovođenje carinskog nadzora.

(2) Plan iz stava 1 ovog člana obuhvata naročito:

- 1) način otkrivanja i prijave incidenta;
- 2) obavještanje carinskog organa i drugih nadležnih organa;
- 3) obezbjeđenje mjesta događaja i sprečavanje daljeg rizika;
- 4) postupanje sa robom, licima, vozilima i dokumentacijom;
- 5) vođenje evidencije o incidentu i preduzetim mjerama;
- 6) naknadnu analizu uzroka i mjere za sprečavanje ponavljanja incidenta.

(3) Operator treba da obezbijedi kontakt tačke dostupne 24 časa dnevno za postupanje u vanrednim situacijama i da podatke o kontakt tačkama učini dostupnim carinskom organu i korisnicima slobodne zone.

Član 13

(1) Standardne operativne procedure treba da sadrže kontrolne liste za: najavu robe, prijem robe, otpremu robe, skladištenje i segregaciju robe, manipulaciju robom, kontrolu pristupa i postupanje u vanrednim situacijama.

(2) Operator treba da obezbijedi vođenje evidencije o primjeni standardnih operativnih procedura, uključujući evidenciju operativnih radnji, evidenciju incidenata, evidenciju izvršenih kontrola, evidenciju obuka i evidenciju ažuriranja procedura.

(3) Operator najmanje jednom godišnje preispituje standardne operativne procedure i, po potrebi, vrši njihovo ažuriranje, naročito u slučaju promjene propisa, promjene načina rada, tehničkog sistema, vrste robe, procjene rizika ili nalaza nadležnog organa.

(4) Operator treba da obezbijedi obuku lica koja učestvuju u primjeni standardnih operativnih procedura i da o sprovedenoj obuci vodi evidenciju.

Član 14

U slučaju tehničkog kvara, prekida rada sistema ili drugog incidenta koji može uticati na evidenciju i praćenje robe, operator treba da bez odlaganja:

- 1) preduzme mjere za otklanjanje nepravilnosti;
- 2) obezbijedi kontinuitet evidencije podataka;
- 3) obavijesti carinski organ.

Član 15

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 06-323/26-4245

Podgorica, 28. jula 2026. godine

Ministar,
Nik Gjelošhaj, s.r.